

5. Про затвердження Концепції запровадження трирівневої моделі підготовки поліцейських : наказ МВС України від 29.01.2018 № 51 // Ліга: закон. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS815.html (дата звернення: 20.04.2018).

Надійшла до редколегії 23.04.2018

УДК 351.741

О. Г. КОМІСАРОВ,

*доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри військово-спеціальних дисциплін
Київського факультету Національної академії Національної гвардії України*

НОВІ ВИМОГИ ДО СТУПЕНЕВОГО (БАГАТОРІВНЕВОГО) НАБУТТЯ КОМПЕТЕНЦІЙ ВИПУСКНИКАМИ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНИХ (ВІЙСЬКОВО-СПЕЦІАЛЬНИХ) ДИСЦИПЛІН

*Проаналізовано нормативно-правові засади набуття компетенцій
выпускниками вищих військових навчальних закладів та вищих навчальних
закладів зі специфічними умовами навчання під час вивчення тактико-
спеціальних (військово-спеціальних дисциплін).*

Ключові слова: тактико-спеціальна підготовка, застосування вогнепальної зброї, застосування зброї та/або бойової техніки, летальне застосування зброї та/або бойової техніки.

На виконання Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287 здійснюється комплексне вдосконалення законодавства з питань національної безпеки і оборони України, унормування структури і складу сектору безпеки і оборони, системи управління, координації та взаємодії його органів, удосконалення державної системи стратегічного планування, якісне вдосконалення системи демократичного цивільного контролю над органами сектору безпеки і оборони, посилення парламентського контролю у цій сфері тощо. До заходів спрямованих на реалізацію Стратегії національної безпеки України слід також віднести внесення змін до порядків та умов застосування спеціальних засобів військовослужбовцями Національної гвардії під час виконання службових завдань [1] та застосування зброї і бойової техніки з'єднаннями, військовими частинами і підрозділами Збройних Сил під час виконання ними завдань у районі проведення антитерористичної операції у мирний час [2].

Аналіз зазначених документів свідчить, що сили включені до сектору безпеки країни у мирний час та у разі їх залучення до виконання завдань з охорони публічного (громадського) порядку здійснюють застосування спеціальних засобів та вогнепальної зброї відповідно до вимог Закону України «Про Національну поліцію», що, у свою чергу, актуалізує питання комплексного вивчення тактико-спеціальних (військово-спеціальних дисциплін) у підготовці та майбутній професійній діяльності фахівця. Метою навчання за цих умов слід визначити досягнення об'єктивної готовності до ефективних професійних дій з мінімальним ризиком для власного життя та здоров'я.

Традиційно предмет вивчення тактико-спеціальних (військово-спеціальних) дисциплін таких як «Тактико-спеціальна підготовка», «Тактична підготовка військ», «Службово-бойова діяльність», «Вогнева підготовка», «Стрілецька зброя та вогнева підготовка», «Бойове застосування озброєння», «Спеціальна фізична підготовка» та низки спеціальних курсів, що викладаються у вищих військових навчальних закладах і вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання включає розвиток фізичних якостей, навчання прийомів

подолання перешкод, вивчення матеріальної частини зброї, відпрацювання стійких навичок дотримання заходів безпеки при поводженні зі зброєю, знання порядку та правил її застосування й використання, прийомів й правил стрільби зі зброї, набуття і вдосконалення навичок практичного застосування теоретичних знань щодо правильного оцінювання конкретних подій з подальшим прийняттям правомірних рішень та психологічної готовності до застосування (використання) заходів фізичного впливу, спеціальних засобів та зброї, дій у ситуаціях різних ступенів ризику, що є свідченням комплексності навчання та його практичної спрямованості.

У результаті комплексного вивчення тактико-спеціальних (військово-спеціальних) дисциплін майбутній фахівець засвоює навички практичного застосування теоретичних знань щодо правильного оцінювання конкретних подій з подальшим прийняттям правомірних рішень та психологічної готовності до дій у ситуаціях різних ступенів ризику.

Характер навчально-пізнавальних проблем і завдань вимагає їх комплексного вивчення та ступеневого формування спеціальних знань і навичок застосування заходів фізичного впливу, прийомів самооборони та рукопашного бою у реальних обставинах, у тому числі в умовах значних фізичних і психічних навантажень. Головною формою освітнього процесу є відпрацювання навичок на практичних заняттях, зокрема відпрацювання ситуативних сценаріїв (протиборства між тими хто навчається, або між тими хто навчається та викладачем (інструктором) – принцип двосторонніх боїв).

Для успішної роботи фахівця навчальна та науково-творча діяльність повинна відображати різноманітність та доступність вправ що відпрацьовуються, а їх практичне значення повинно доводитись на дієвих прикладах до розуміння здобувачів вищої освіти. Вправи і завдання, які відпрацьовуються під час проведення практичних занять повинні носити характер систематичності їх вдосконалення.

Завдання практичного відпрацювання ситуативних сценаріїв укладається в тому, щоб сформувати у курсанта постійну психологічну готовність для зустрічі з супротивником, навчити вміло застосовувати зброю, спеціальні засоби чи фізичний вплив, при цьому влучно й правомірно вражати цілі в самих складних умовах. Навчання вогневої майстерності містить в собі як теоретичну, так і практичну підготовку. Теоретичні знання курсантам необхідні для розвитку загального кругозору, набуття і формування вмінь та навичок поводження зі зброєю, вироблення свідомого відношення до занять і тренувань.

Для виконання таких завдань потрібен прояв морально-вольових, фізичних і психологічних якостей. Такі риси, як сміливість і рішучість, вміння швидко виявляти небезпеку та миттєво реагувати на неї і при цьому не втрачати самовпевненості, приймати правомірні рішення, повинні бути постійними супутниками і вірними помічниками у повсякденній діяльності сучасного правоохоронця чи військовослужбовця.

До освітніх програм та навчальних планів пропонується внести наступні зміни:

1. Первинну військову підготовку здійснювати як обов'язковий елемент підготовки;
2. У межах першого року навчання напрацювати початковий рівень компетентностей у силовій та швидко-силовій підготовці, спеціальних та підготовчих вправах, тактиці комунікації й проведення превентивних заходів за відсутності опору (спротиву) з боку особи, а також правові підстави й заходи безпеки під час застосування заходів примусу, зокрема застосування зброї у межах індивідуальної самооборони. Особливістю цього етапу навчання має бути прищеплення початкових навичок летального застосування зброї та/або бойової техніки у вигляді стрільби по нерухомій цілі в необмежений час (початковий рівень);
3. У межах другого року навчання відпрацювати основний (базовий) курс силовій та швидко-силовій підготовки, подолання перешкод, ефективні способи застосування заходів примусу у вигляді континууму сили, напрацювати поглиблений рівень навичок летального застосування зброї та/або бойової техніки у вигляді стрільби по нерухомій цілі в необмежений час та початковий рівень летального застосування зброї та/або бойової техніки у вигляді стрільби в обмежений час або з перенесенням вогню. Особливістю цього етапу навчання має бути моделювання ситуацій, які підкреслюють вичерпність заходів

індивідуальної самооборони, заходів захисту здоров'я і життя особового складу, цивільних осіб, а також військових та/або цивільних об'єктів, що охороняються (обороняються), від нападу або загрози нападу на них;

4. У межах третього року навчання напрацювати поглиблений рівень компетентностей у силовій та швидко-силовій підготовці, захисту від нападу й подолання перешкод, летального застосування зброї та/або бойової техніки у вигляді стрільби по нерухомій цілі в необмежений час, взаємодії при застосуванні заходів примусу з різним рівнем ризику. Особливістю цього етапу навчання має бути напрацювання алгоритмів дії з надання домедичної та медичної допомоги потерпілим, у т. ч. й самопомоги при пораненнях або травмах (тактична медицина);

5. У межах четвертого року навчання здійснювати переважно у вигляді моделювання ситуацій при застосуванні заходів примусу, а також напрацювати поглиблений (у разі отримання позитивного результату – спеціальний рівень) у летальному застосуванні зброї та/або бойової техніки у вигляді стрільби.

Список бібліографічних посилань

1. Про затвердження переліку та Правил застосування спеціальних засобів військовослужбовцями Національної гвардії під час виконання службових завдань : постанова Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 1024 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2017-п> (дата звернення: 22.04.2018).

2. Про затвердження Порядку застосування зброї і бойової техніки з'єднаннями, військовими частинами і підрозділами Збройних Сил під час виконання ними завдань у районі проведення антитерористичної операції у мирний час : постанова Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 № 68 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68-2018-п> (дата звернення: 22.04.2018).

Надійшла до редколегії 25.04.2018

УДК 351.74:371.134:343.976(477)

О. В. КОСАРЕВСЬКА,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення
Одеського державного університету внутрішніх справ;*

О. І. НОВІЦЬКИЙ,

*студент 4 курсу факультету № 4
Одеського державного університету внутрішніх справ*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПРАВООХОРОННОЇ СФЕРИ У ВНЗ З ОСОБЛИВИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ В СФЕРІ ПРОТИДІЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ

Аналізуються шляхи модернізації інформаційно-технологічної підготовки майбутніх поліцейських у ВНЗ із особливими умовами навчання та педагогічна модель тренінгової підготовки курсантів та студентів до проведення поза аудиторної право-виховної роботи з профілактики поширенню наркозлочинності з використанням сучасних інформаційних комунікаційних технологій мережі Інтернет.

Ключові слова: «професійна компетенція майбутнього поліцейського», «інформаційно-телекомунікаційні технології», «профілактика наркозлочинності».

У сучасних умовах радикальних перетворень у політичному, соціально-економічному, культурному житті України, оновлення чинного законодавства, спрямованих